

Aan: College van Beroep voor het bedrijfsleven
Postbus 20021
2500AE Den Haag
cbb@rechtspraak.nl

CC: mevr J.G. Kalfsbeek, CBb

Datum: 30 april 2026

Uw brief: 20 april 2026

Zaaknr: AWB 26/194 VV

Betreft: Argumentatie onverwijldde spoed inzake voorlopige voorziening. Besluit van 23 januari 2026, nr. niet in behandeling genomen van Min. van Klimaat en Groene Groei (RVO). 27300 Kaderwet EZ-subsidies.

Van: Comité Schone Lucht, info@comiteschonelucht.nl

Geacht College,

Per brief van 20 april 2026 verzoekt u Comité Schone Lucht binnen 2 weken schriftelijk uiteen te zetten waarom het Comité meent dat onverwijldde spoed, gelet op de betrokken belangen in de onderhavige zaak (met zaaknummer AWB 26/194 VV; Besluit Minister KGG dd 23 januari 2026) een voorlopige voorziening vereist. In onderstaande treft u de motivatie welk onherstelbaar nadeel wordt toegebracht als het besluit waartegen Comité Schone Lucht bezwaar heeft gemaakt, wordt uitgevoerd.

Hoogachtend

Dr. F. Swart
Voorzitter Comité Schone Lucht

Drs. M. Visschers
Secretaris Comité Schone Lucht

Motivatie spoedeisend belang bij bezwaar tegen niet-belanghebbend verklaren van Stichting Comité Schone Lucht en Biofuelwatch door minister Klimaat en Groene Groei dd 23 januari 2026

In onderstaande zijn weergegeven:

1. de reactie van de minister Klimaat en Groene Groei (dd 23 januari 2026) op het

handhavingsverzoek van Stichting Comité Schone Lucht en Stichting Biofuelwatch (dd 26 juni 2025) verwoord en vervolgens;

2. de onderbouwing van Comité Schone Lucht welke spoedeisende belangen het treffen van een voorlopige voorziening vereisen.

1. Reactie minister KGG op handhavingsverzoek

In de reactie (dd 23 januari 2026¹) op het handhavingsverzoek van Stichting Comité Schone Lucht en Stichting Biofuelwatch (dd 26 juni 2026²) stelt de minister Klimaat en Groene Groei het volgende: *“Om als belanghebbende te kunnen worden aangemerkt moet er sprake zijn van belangen die rechtstreeks zijn betrokken bij de subsidieverlening aan RWE Nederland (artikel 1:2, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb)). Uit jurisprudentie volgt dat het begrip ‘rechtstreeks’ impliceert dat er voldoende direct geraakt belang moet zijn. Er moet daarbij sprake zijn van een onlosmakelijk en direct verband tussen het belang waarin u zich getroffen acht en het besluit dat daaraan debet zou zijn.*

Ten aanzien van rechtspersonen worden als hun belangen mede beschouwd de algemene en collectieve belangen die zij krachtens hun statutaire doelstellingen en blijkens hun feitelijke werkzaamheden behartigen (artikel 1:2, derde lid, van de Awb). Uit artikel 2 van de statuten van stichting Comité Schone Lucht blijkt dat deze onder andere ten doel heeft de bescherming van natuur en milieu inclusief klimaat, biodiversiteit en volksgezondheid. Uit punt 2 van de statuten van stichting Biofuelwatch blijkt dat deze onder andere ten doel heeft burgerschap en milieubescherming te bevorderen.

Echter, het feit dat deze belangen worden behartigd, maakt niet dat stichting Comité Schone Lucht en stichting Biofuelwatch belanghebbenden zijn bij het besluit tot subsidieverlening aan RWE Nederland. Immers, tussen het besluit tot subsidieverlening en de belangen die stichting Comité Schone Lucht en Stichting Biofuelwatch behartigen moet een onlosmakelijk en direct verband bestaan. Daarvan is geen sprake. Het besluit tot het al dan niet verlenen van subsidie wordt gereguleerd door de SDE++, welke tot doel heeft het stimuleren van bedrijven en non-profitorganisaties om hernieuwbare energie op te wekken. Stichting Comité Schone Lucht en Stichting Biofuelwatch zijn niet rechtstreeks betrokken bij de vraag of RWE Nederland als exploitant SDE++ subsidie kan verkrijgen.

Ik ben dus van mening dat stichting Comité Schone Lucht en de stichting Biofuelwatch geen belanghebbenden zijn bij de subsidieverleningen aan RWE Nederland. Ik neem uw handhavingsverzoek daarom niet in behandeling.”

2. Onderbouwing welke spoedeisende belangen het treffen van een voorlopige voorziening vereisen

Bij onterechte subsidieverstreking belangen direct geraakt

Stichting Comité Schone Lucht en stichting Biofuelwatch zijn van mening dat er bij de SDE++ subsidieverlening voor houtpellets voldoende direct geraakt belang voor deze organisaties is. Zonder de toekenning van SDE++ als exploitatiesubsidie voor het

¹ Zie bijlage 3 bij de brief dd 27 maart 2026 met ontbrekende informatie aan voorzieningenrechter Rechtbank Den Haag.

² <https://comiteschonelucht.nl/handhavingsverzoek-van-comite-schone-lucht-biofuelwatch-mbt-rwe/> Handhavingsverzoek is door Nea doorgestuurd aan minister KGG.

verbranden van houtpellets in de energiecentrales Amer en Eemshaven is het voor RWE Nederland niet mogelijk om dit financieel rendabel te realiseren. De SDE++ subsidie maakt daarbij juist het financieel verschil. De SDE++ subsidie voor houtpellets betreft grootte orde € 125,- per ton houtpellets.³ Zonder deze SDE++ subsidie verbranden kolencentrales vanwege een sterk negatieve businesscase geen houtpellets. De SDE++ subsidie maakt de verbranding van houtpellets in de energiecentrales Amer en Eemshaven van RWE juist mogelijk.

Indien winning van hout voor de productie van houtpellets niet conform de duurzaamheidscriteria van SDE++ plaatsvindt en toch SDE++ subsidie daarvoor wordt verstrekt, worden de belangen van de twee stichtingen in het hart geraakt. De twee stichtingen hebben statutair als doel natuur- en milieubescherming, zoals ook de minister KGG in haar reactie stelt. De organisaties strijden voor bossen en biodiversiteit, en tegen biomassaverbranding voor energie. Dat blijkt ook uit de feitelijke werkzaamheden van de twee stichtingen. De feitelijke werkzaamheden van beide stichtingen betreffen het vergroten van de bewustwording bij burgers, politiek en media van de negatieve effecten op klimaat en biodiversiteit van houtverbranding voor energieopwekking en van de alternatieven hiervoor. Zie voor de feitelijke werkzaamheden onder meer:

a. de berichten op de websites www.comiteschonelucht.nl en <https://www.biofuelwatch.org.uk/> .

b. de campagnes die Comité Schone Lucht voert zoals beschreven in de jaarverslagen, zoals in het jaarverslag 2024⁴:

a. Campagne 'Ambitieuze implementatie REDIII in Nederlandse wetgeving', pagina 2.

b. Campagne Vattenfail, pagina 2.

c. Campagne 'Geen ombouw RWE-kolencentrales naar BECCS', pagina 3.

d. Campagne Natuurvolgend bosbeheer', pagina 5.

e. Campagne 'Geen biomassaverbranding in Europese financiële taxonomie', pagina 5.

Deze campagnes (uitgezonderd de campagne Vattenfail) lopen tot heden door.

Belanghebbendheid derden bij subsidieverlening

De SDE++ wordt door middel van een subsidievergunning door RVO Nederland namens de minister Klimaat en Groene Groei verstrekt aan RWE Nederland. Naast subsidieaanvrager RWE Nederland en subsidieverstrekker RVO/ de minister KGG kunnen daarbij ook derden zoals Comité Schone Lucht en Biofuelwatch belanghebbend zijn. Zie de voorbeelden van derde belanghebbenden bij subsidiebesluiten in de bijlage.

Verdere toelichting spoedeisend belang

Algemeen spoedeisend belang

³ Het SDE++-budget voor de verbranding van jaarlijks 2.5 miljoen ton houtpellets voor een periode van 8 jaar (2019-2027; dwz in totaal 20 miljoen ton houtpellets) bedraagt 2.5 miljard euro. Omgerekend wil dat zeggen 125 euro per ton houtpellets. Zie ook : <https://www.argusmedia.com/en/news-and-insights/latest-market-news/2197267-firm-freight-lifts-cif-nwe-wood-pellet-spot-index> . De kostprijs voor kolen ligt ongeveer in dezelfde grootte orde. <https://www.vietnam.vn/nl/gia-than-nhiet-the-gioi-tang-vot-cham-moc-130-usd-moi-tan-tai-thi-truong-uc>

Bij houtpelletverbranding is ongeveer een dubbel tonnage nodig ten opzichte van kolenverbranding om dezelfde hoeveelheid energie op te wekken. Dit komt er op neer dat de helft van de kosten voor benodigde hoeveelheid houtpellets wordt gesubsidieerd door de SDE++.

⁴ <https://comiteschonelucht.nl/wp-content/uploads/2025/07/250628-jaarverslag-CSL-2024.pdf> .

CSL heeft een spoedeisend belang bij dit besluit, omdat de subsidieverlening en -uitbetaling aan RWE onverminderd doorgaan, terwijl ernstige en onderbouwde twijfels bestaan over de rechtmatigheid daarvan. Iedere verdere subsidie-uitbetaling leidt tot:

- voortzetting van mogelijk onomkeerbare schade mbt klimaatverandering en biodiversiteitsverlies⁵;
- besteding van aanzienlijke publieke middelen;
- verdere feitelijke verankering van een situatie die achteraf mogelijk onrechtmatig blijkt.

Bevindingen NEa en structurele onzekerheid duurzaamheid

Uit onderzoek en signalen van de NEa⁶ blijkt dat het huidige systeem van certificering en controle van vaste biomassa kwetsbaarheden kent, met name waar het gaat om traceerbaarheid, handhaving en risico's op niet-duurzame herkomst. Deze bevindingen versterken de twijfel of in de praktijk wordt voldaan aan de wettelijke duurzaamheidscriteria.

Verval uitzonderingspositie Green Gold Label per 1 januari 2026

Het spoedeisend belang wordt verder en zelfstandig versterkt door het feit dat de juridische grondslag voor het gebruik van het certificeringsschema Green Gold Label (GGL) per 1 januari 2026 is vervallen, terwijl subsidieverlening op basis van dit schema wordt voortgezet.

Per 1 januari 2026 moet de duurzaamheid van vaste biomassa binnen de SDE++-regeling worden aangetoond in overeenstemming met artikel 29 van Richtlijn (EU) 2018/2001 (RED II), zoals gewijzigd bij Richtlijn (EU) 2023/2413 (RED III). Op grond van artikel 30 RED mag dit uitsluitend gebeuren via vrijwillige certificeringsregelingen die formeel door de Europese Commissie zijn erkend.⁷

Deze verplichting is in Nederland geïmplementeerd via het Besluit conformiteitsbeoordeling vaste biomassa voor energietoepassingen en de Regeling conformiteitsbeoordeling vaste biomassa voor energietoepassingen, die binnen de SDE++-regeling worden toegepast.⁸

Het Green Gold Label is geen door de Europese Commissie erkend RED-certificeringsschema. Hoewel dit schema in eerdere jaren op basis van nationale afspraken werd geaccepteerd, geldt sinds 1 januari 2026 geen overgangsregeling meer die het gebruik van niet-erkende schema's toestaat.

Daarmee ontbreekt vanaf die datum een rechtsgeldige basis om GGL-certificaten te gebruiken als bewijs dat biomassa voldoet aan de wettelijke duurzaamheidscriteria. Desondanks worden subsidies voortgezet.

Dit betekent dat: (1) subsidieverlening en -uitbetaling plaatsvinden zonder geldig erkend duurzaamheidsbewijs; (2) sprake is van gerede twijfel aan de rechtmatigheid van het

⁵ Zie voor onomkeerbare schade van biomassaverbranding ook onder meer de volgende artikelen:

a. Verbranding van hout voor energie is het paard achter de wagen spannen, Milieu, september 2024:

<https://comiteschonelucht.nl/downloads/verbranding-biomassa-milieu-onzerepub.pdf>.

b. Houtige biomassa voor energie: een goed idee? Milieu, september 2024:

<https://comiteschonelucht.nl/downloads/houtigebiomassa-milieu-anderepub.pdf>

⁶ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2026/01/22/nea-onderzoek-duurzaamheid-houtpellets-maleisie>

Zie paragraaf 2.3 (pagina 19) van rapport: Vraag 3 Is de duurzaamheid van het hout in voldoende mate geborgd?

⁷ Artikelen 29 en 30 Richtlijn (EU) 2018/2001 (RED II), zoals gewijzigd bij Richtlijn (EU) 2023/2413 (RED III).

⁸ Besluit conformiteitsbeoordeling vaste biomassa voor energietoepassingen (Stb. 2017, 489) en Regeling conformiteitsbeoordeling vaste biomassa voor energietoepassingen (Stcrt. 2017, 69379).

handelen van verweerder; (3) elke verdere betaling het risico vergroot van onrechtmatige besteding van publieke middelen.

Dit levert een zwaarwegend en actueel spoedeisend belang op dat een voorlopige voorziening rechtvaardigt.

Bijlage: voorbeelden van derde belanghebbende bij een subsidiebesluit

1. Uitspraak van de Afdeling van 5 december 2007

In een uitspraak van de Afdeling van 5 december 2007⁹ (25) ging het om een verzameling stichtingen en verenigingen ('Clara Wichmann e.a.') die als partij wilden worden toegelaten in het hoger beroep over een besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties betreffende de weigering van een subsidie aan de Staatkundig Gereformeerde Partij ('SGP'). Om als partij aan het geding deel te mogen nemen, moest Clara Wichmann e.a. eerst als belanghebbende bij het subsidiebesluit kunnen worden aangemerkt op grond van art. 8:26 Awb. De Afdeling geeft aan dat Clara Wichmann e.a. belanghebbend zijn omdat de algemene en collectieve belangen die zij blijkens hun statutaire doelstellingen en feitelijke werkzaamheden behartigen rechtstreeks betrokken zijn bij het subsidiebesluit: *'De Afdeling is van oordeel dat de [...] hiervoor onder het procesverloop vermelde rechtspersonen sub a, b, e en f zijn te beschouwen als belanghebbenden in de zin van artikel 1:2, derde lid, van de Awb. De algemene en collectieve belangen die zij blijkens hun statutaire doelstellingen en feitelijke werkzaamheden behartigen, zijn voldoende specifiek in verhouding tot het belang waarvoor zij in deze procedure opkomen, te weten het tegengaan van de door hen gestelde discriminatie van vrouwen door de SGP en het bevorderen van deelname van vrouwen aan het openbare en publieke leven door middel van passief kiesrecht. Gelet hierop zijn hun belangen en de belangen van derden die zij behartigen, rechtstreeks betrokken bij het besluit van de Minister tot weigering van subsidie aan de SGP. Gelet op het vorenoverwogene kunnen de in de brief van 9 januari 2007 genoemde rechtspersonen sub a, b, e en f (die hierna in de uitspraak worden begrepen onder: Clara Wichmann e.a.) op de voet van artikel 8:26, eerste lid, van de Awb als partij tot het geding in hoger beroep worden toegelaten.'*¹⁰

2. Uitspraak CBb van 17 mei 2022

In lijn met deze uitspraak hanteert ook het CBb een bredere interpretatie van het belanghebbende-begrip bij subsidiebesluiten. In een uitspraak van 17 mei 2022 ging het om een stichting, De Faunabescherming, die in beroep ging tegen het besluit van de minister van Natuur en Stikstof tot subsidietoekenning voor Kroondomein het Loo voor het beheer van de natuurterreinen.¹¹ (27) De voorwaarde voor het ontvangen van die subsidie was dat de natuurterreinen beperkter dan voorheen opengesteld zouden worden voor het publiek. Het College oordeelde dat de stichting wel als belanghebbende kan worden beschouwd bij het subsidiebesluit, omdat de verplichtingen voor de subsidieontvanger die verbonden zijn aan de toekenning van de subsidie, de belangen van de stichting raken. 'De aanvrager ontvangt subsidie voor het

⁹ ABRvS 5 december 2007, ECLI:NL:RVS:2007:BB9493.

¹⁰ ABRvS 5 december 2007, ECLI:NL:RVS:2007:BB9493, r.o. 2.5.2-2.5.3.

¹¹ CBb 17 mei 2022, ECLI:NL:CBB:2022:2

beheer van het Kroondomein. Aan deze subsidie is in beginsel de voorwaarde verbonden dat het terrein 358 dagen per jaar van zonsopgang tot zonsondergang open moet zijn voor het publiek. De minister heeft die verplichting beperkt. De aanvrager maakt daar ook gebruik van. Een aantal maanden per jaar is het Kroondomein dan ook niet toegankelijk voor het publiek en dus ook niet voor De Faunabescherming. Gedurende deze maanden kan De Faunabescherming daardoor niet controleren of wilde dieren worden bijgevoerd of op een andere manier naar het Kroondomein worden gelokt. Door de tijdelijke sluiting wordt De Faunabescherming beperkt in haar feitelijke werkzaamheden waarmee zij haar statutaire doel behartigt, zoals het toetsen van beheersmaatregelen en het beïnvloeden van de publieke opinie. Het College stelt vast dat het hier gaat om een subsidie die wordt verleend (mede) met het oog op het beheer en de openstelling van het desbetreffende natuurterrein. Door de beperking van een aan de subsidie verbonden verplichting (de verplichte openstelling) wordt De Faunabescherming beperkt in haar doel te monitoren wat er met de wilde dieren gebeurt op het Kroondomein en via de publieke opinie druk uit te oefenen op de aanvrager om te stoppen met (het bevorderen van) de plezierjacht. Het College is daarom, anders dan de minister, van oordeel dat De Faunabescherming wordt geraakt in haar belang dat zij blijkens haar statuten in combinatie met de feitelijke werkzaamheden in het bijzonder behartigt.¹²

Aanvechten subsidiebesluit door Client Earth

In onderhavig kader is ook een subsidiebesluit dat door Client Earth in 2021 succesvol bij het Europese Hof is aangevochten, te betrekken. Het Europees Hof stelde dat burgers en ngo's EU-besluiten over staatssteun moeten kunnen aanvechten bij het Europees Hof van Justitie wanneer het milieu in het geding is, zo heeft een internationaal justitieorgaan bepaald. De [beslissing](#)¹³, van de [Aarhus-verdragsnalevingscommissie \(ACCC\)](#)¹⁴ volgt op de acties van milieuorganisaties [ÖKOBÜRO](#)¹⁵ en [Global 2000](#)¹⁶. Ze wilden de EU-goedkeuring van subsidies voor het Britse kernenergieproject Hinkley Point C aanvechten vanwege de milieubedreigingen die kernenergie volgens hen met zich meebrengt. Echter, jurisprudentie van zestig jaar oud zou hen dat hebben belemmerd. De organisaties dienden vervolgens een aparte klacht in bij de ACCC om deze kwestie van toegang tot de rechter aan te pakken. Milieurechtsorganisatie [ClientEarth](#)¹⁷ heeft bijgedragen met zijn observaties.

Te beperkte benadering

Kortom: RVO cq de minister van Klimaat en Groene Groei hanteert in het kader van betreffend subsidiebesluit een te beperkte benadering wie als belanghebbende kwalificeert. De Afdeling en CBb hebben in hun rechtspraak nadrukkelijk ruimte geboden aan collectieve belangenbehartigers om op te komen tegen een subsidiebesluit, ondanks dat zij niet de aanvrager of concurrente (potentiële) ontvanger van de subsidie zijn.

¹² CBb 17 mei 2022, ECLI:NL:CBB:2022:222, r.o. 5.5-5.6.

¹³ https://unece.org/sites/default/files/2021-03/C128_EU_findings_advance%20unedited.pdf

¹⁴ <https://unece.org/environment-policy/public-participation/aarhus-convention/compliance-committee>

¹⁵ <https://www.oekobuero.at/en/about/>

¹⁶ <https://www.global2000.at/en>

¹⁷ <https://www.clientearth.org/>

Effect subsidiebesluit op natuur en milieu

Het subsidiebesluit is een besluit dat een aanzienlijk effect kan hebben op de natuur en het milieu (art. 6 lid 1(b) Verdrag van Aarhus). Het subsidiebesluit is onlosmakelijk met houtwinning ten behoeve van de productie van houtpellets en de verbranding daarvan. Het subsidiebesluit is essentieel om de economische business case van verbranding van houtpellets voor energie in een energiecentrale rendabel te krijgen. De kosten voor de opwekking van energie door middel van de verbranding van biomassa zijn namelijk hoger dan de opbrengsten, waardoor een centrale niet rendabel is zonder subsidie. Een situatie die ook in de toekomst geldt. Anders dan bij de opwekking van zon- en windenergie vindt er in het geval van biomassaverbranding vooralsnog geen kostendaling plaats als gevolg van opschaling. Experts verwachten deze kostendaling ook niet meer. Er wordt juist een prijsstijging verwacht als gevolg van de schaarste aan biomassa (namelijk: hout). Het is dus niet haalbaar om houtpellets te verbranden zonder publieke financiering. In andere woorden, zonder subsidie geen houtverbranding voor energieopwekking.

De SDE++ betreft een exploitatiesubsidie. Een subsidiebesluit heeft niet enkel financiële gevolgen voor RWE Nederland als subsidieontvanger, maar ook gevolgen voor het milieu door de verwerking van de voorwaarden voor de toekenning. De gevolgen van het subsidiebesluit en de daaraan verbonden subsidievoorwaarden zorgen ervoor dat de belangenorganisaties niet indirect in hun belangen worden geraakt door het besluit, zoals RVO stelt, maar direct.